

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039

sprk@sprk.gov.lv

Rīgā,

DATUMS SKATĀMS LAIKA ZĪMOGĀ

Nr. 11/24-SEL

Par SPRK konsultāciju dokumentu “par grozījumiem Tīkla kodeksā elektroenerģijas nozarē”

Asociācija - “Saules Enerģija Latvijai” (turpmāk - SEL), ir iepazinusies ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – “SPRK”) publicēto konsultāciju dokumentu par grozījumiem Tīkla kodeksā elektroenerģijas nozarē (turpmāk – “Noteikumi”) un atzinīgi novērtē šo svarīgo grozījumi izdiskutēšanu ar nozari.

SEL izprot nepieciešamību mainīt balansēšanas jaudu rezervācijas izmaksu segšanas principus, vienlaikus ir maksimāli jārūpējas par to, lai piedāvātais risinājums neatstātu būtiskas nelabvēlīgas sekas atjaunīgās enerģijas (turpmāk – AER) nozares turpmākai attīstībai - projektu attīstītājiem un operatoriem. Reģionā pieaugošais saules un vēja jaudu apmērs apgrūtinā šobrīd attīstības stadijā esošo AER projektu realizāciju, tāpēc tālāka darbības apgrūtināšana ar papildus izmaksām var apstādināt AER projektu attīstību Latvijā. SEL, rosina Noteikumu turpmākā izstrādē iekļaut šādus principus:

- 1) Ņemot vērā, ka šobrīd pārvades sistēmas operators balansēšanas jaudu izmaksas pilnībā sedz no tarifa ieņēmumiem, lūdzam mainīt tirgus dalībniekiem attiecināmo izmaksu kopu, nosakot, ka turpmāk no tirgus dalībniekiem būtu atgūstamas vienīgi tās izmaksas, kas tiek samaksātas komersantiem, kas nodrošina balansēšanas rezerves jaudas, šajās izmaksās neiekļaujot jebkādas ar tām saistītās pārvades sistēmas operatora administratīvās izmaksas. Šīs administratīvās izmaksas arī turpmāk ir jāsedz no pārvades sistēmas tarifa ieņēmumiem.
- 2) Objektīvu iemeslu dēļ vēja un saules ģenerācijas avotu prognozēšana izmantojot pieejamo meteoroloģisko modeļu iespējas ir neprecīzāka nekā patēriņa objektus vai cita veida ģenerācijas vienības. Pēc pārvades sistēmas operatora publiskajām konsultācijām tika atzīts, ka izmaksu attiecināšanas politikas ietelmē nevajadzētu būtiski pasliktināt AER projektu dzīvotspēju. Vienlaikus apzināmies, ka AER ģenerācijas avotiem ir jāpiedalās balansēšanas rezerves jaudu segšanā, tāpēc piedāvājam, ka kopējo izmaksu apjomu attiecina 75% proporcijā katrai Latvijas patēriņa MWh un 25% katrai Latvijas ģenerācijas MWh. Izmantojot šādu risinājumu ģenerācijas avoti tiktu iesaistīti izmaksu segšanā un to papildus izmaksas būtu samērīgas (sagaidāms, ka tās būtu mazākas nekā 2 EUR/MWh. Šādā modelī netiktu veidotas izmaksas par nebalansa elektroenerģijas MWh, kas ļoti apgrūtinā AER staciju sadarbību ar tirgotājiem - elektroenerģijas iepircējiem.
- 3) Tā kā balansēšanas rezervju izmaksas būs īpaši augstas tieši pirmajos mēnešos pēc desinhronizācijas un saglabāsies tādas līdz brīdim, kad darbu uzsāks AS Augstsprieguma tīkls uzkrājošo bateriju sistēmas, aicinām balansēšanas jaudas rezervju uzturēšanas maksu piemērošanu elektroenerģijas tirgus dalībniekiem sākt 2026.gada 1.janvāri – brīdi, kad pārvades sistēmas operatora uzkrājošās baterijas jau būs uzsākušas darbību. Šādi tiks mazināti īstermiņa satricinājumi. Vēršam uzmanību, ka Lietuvā jau ir izņemts par pakāpenisku balansēšanas rezervju jaudu izmaksu attiecināšanu tirgus dalībniekiem un šāda pakāpeniska elektroenerģijas patērētāju un ražotāju darbības apgrūtināšana ir vēlāmāka nekā tūlītējs izmaksu šoks. Gadījumā, ja AS Augstsprieguma tīkls nav finanšu līdzekļu šo izmaksu segšanai, aicinām tās segt naudas līdzekļus aizņemoties un atgūt no tirgus dalībniekiem nākamajos 3-5 gados, kad balansēšanas rezervju jaudas rezervācijas izmaksas pieaugošo enerģijas uzkrātuvju konkurences rezultātā būs samazinājušās.

Ceram uz pozitīvu viedokļa apmaiņu un labprāt piedalīsimies SPRK organizētajā Tīkla kodeksa grozījumu publiskās apspriedes procesā.

Asociācija “Saules Enerģija Latvijai”
Valdes priekšsēdētājs
Alnis Bāliņš

Asociācija “Saules Enerģija Latvijai”
Valdes loceklis
Kaspars Strautmanis

Asociācija “Saules Enerģija Latvijai”
Valdes loceklis
Jānis Bethers

Gatis Macāns, t. 26408634, E-pasts: sel@sel.lv